

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **MUDr. R. M.**, bývajúceho v B., zastúpeného advokátskou kanceláriou M., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanému **M.**, so sídlom E., vo veci organizačnej zložky M., so sídlom v B., IČO: X., **o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 39 C 279/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. novembra 2012 sp. zn. 14 Co 58/2011 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 11. marca 2013 sp. zn. 14 Co 58/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 1. októbra 2010 č.k. 39 C 279/2009-278 žalobu o určenie neplatnosti výpovede žalovaného zo 16. júna 2009 z dôvodu uvedeného v § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, o určenie trvania pracovného pomeru a o náhradu mzdy zamietol; rozhodol tiež o trovách konania. V odôvodnení konštatoval, že v danej veci bolo preukázané, že v súvislosti s prijatými zmenami organizačnej štruktúry organizačnej zložky žalovaného bola počnúc dňom 1. augusta 2008 zrušená pracovná pozícia Country Manager Slovakia, ktorú zastával žalobca, ako i bola preukázaná príčinná súvislosť medzi žalovaným prijatou organizačnou zmenou a žalobcovou nadbytočnosťou, ako i nemožnosť žalovaného naďalej zamestnávať žalobcu na vhodnom pracovnom mieste, a to ani na kratší

pracovný čas v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce. Na tomto základe dospel súd prvého stupňa k záveru, že v danej veci boli pri výpovedi z pracovného pomeru splnené všetky zákonom požadované podmienky. So zreteľom na to nedôvodnú žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 20. novembra 2012 sp. zn. 14 Co 58/2011 v spojení s opravným uznesením z 11. marca 20013 sp. zn. 14 Co 58/2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.); rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. Po doplnení dokazovania dospel k zhodnému názoru ako súd prvého stupňa, že v danom prípade boli splnené všetky hmotnoprávne podmienky platnej výpovede, a preto právne posúdenie veci prvostupňovým súdom považoval za správne. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Uviedol, že súdy nižších stupňov v konaní porušili zásady spravodlivého procesu a svojím postupom mu odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že svoje rozhodnutia dostatočne neodôvodnili. Dovolateľ na potvrdenie opodstatnenosti svojho názoru poukázal aj na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 78/05 a II. ÚS 261/06. Ďalej žalobca v dovolaní namietal, že v konaní došlo k závažným procesným chybám a napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a poukázal tiež na to, že odvolací súd mu neuviedol dôvod zmeny v zložení senátu odvolacieho súdu, keď namiesto JUDr. B. sa prejednávania veci a jej rozhodnutia na pojednávaní 20. novembra 2012 zúčastnil sudca iného senátu Krajského súdu v Bratislave JUDr. M.. So zreteľom na uvedené žalobca žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s opravným uznesením zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania žalobcu z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva – napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.

Podané dovolanie by v okolnostiach daného prípadu mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z toho, že v konaní na súdoch nižších stupňov:

1. bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces a bola mu odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné,
2. rozhodoval súd nesprávne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.).

K dôvodom, ktoré podľa názoru žalobcu zakladajú prípustnosť ním podaného dovolania, uvádza najvyšší súd nasledovné:

1. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania (napríklad právo zúčastniť sa pojednávania, vyjadrovať sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, podávať návrhy).

Žalobca súdom vytýka nerešpektovanie jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí (ale) disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08).

Vzhľadom na námietky žalobcu bolo aj v tomto dovolacom konaní potrebné zaujať právne závery o tom, či (prípadné) nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. alebo či má za následok procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. To však neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil aj opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné

nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (vid' § 237 O.s.p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (vid' § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. „iné vady“) považuje ale – na rozdiel od procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. – len za relevantný dovolací dôvod (vid' § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), pričom však vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú.

Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bol v zbierke ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní dosiaľ nikdy (v žiadnej ním prejednávanej veci) nepovažoval uvedený judikát za „prekonaný“ a vždy dôsledne a bezvýnimočne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (vid' napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 49/2013).). Senát dovolacieho súdu, ktorý koná v preskúvanom prípade, zastáva tento názor nemenne vo všetkých ním prejednávaných veciach bez ohľadu na to, čo bolo predmetom konania (vid' aj na internetovej stránke najvyššieho súdu dostupné rozhodnutia, napríklad v pracovnoprávnej veci sp. zn. 3 Cdo 158/2012, v exekučnej veci

sp. zn. 3 ECdo 117/2013, vo veci sp. zn. 3 Cdo 244/2011 týkajúcej sa uloženia povinnosti poskytnúť zmluvné plnenie, rovnako vo veciach sp. zn. 3 Cdo 69/2010 a 3 Cdo 165/2011, v ktorých účastník tvrdil zásah do jeho osobnostných práv). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho len tzv. inú vadu konania pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 M Cdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011 a 7 Cdo 109/2011).

Správnosť takéhoto nazerania vec preskúmavajúceho senátu najvyššieho súdu na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej procesných dôsledkov potvrdzujú tiež niektoré rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na opodstatnenosti judikátu R 111/1998. Ústavný súd:

- a) uznesením z 27. mája 2010 sp. zn. I. ÚS 184/2010 odmietol ústavnú sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu zo 6. augusta 2009 sp. zn. 3 Cdo 148/2009 konštatujúc, že „po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu s ohľadom na dôvody uvedené v sťažnosti nezistil také porušenia, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy“,
- b) sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 20. januára 2011 sp. zn. 3 Cdo 192/2010 odmietol ako zjavne neopodstatnenú, pričom v uznesení z 19. apríla 2011 sp. zn. III. ÚS 184/2011 konštatoval jednak to, že „najvyšší súd postupoval v súlade s relevantnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ktoré ústavne akceptovateľným spôsobom interpretoval a aplikoval, preto aj jeho právne závery sú ústavne akceptovateľné“, jednak to, že „nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie“,
- c) uznesením z 30. júna 2011 sp. zn. I. ÚS 264/2011 odmietol sťažnosť proti rozhodnutiu najvyššieho súdu zo 14. apríla 2011 sp. zn. 3 Cdo 46/2011 s tým, že nebola zistená žiadna skutočnosť, „ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone“, a že „v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmania napadnutého výroku odvolacieho súdu, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu ako neprípustné a také, ktorým sa sťažovateľovi

neodňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku“,

- d) v uznesení z 20. apríla 2011 sp. zn. I. ÚS 141/2011, ktorým odmietol sťažnosť proti rozhodnutiu najvyššieho súdu z 25. novembra 2010 sp. zn. 1 Cdo 167/2009, vyslovil názor, že „nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu aj v prípade, ak by znamenalo porušenie 'procesného práva na spravodlivé konanie' ... resp. porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie je možné bez ďalšieho stotožniť s procesnou vadou konania spočívajúcou v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), preto nie je ani dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania (podľa § 237 O.s.p.) proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému podľa ostatných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku dovolanie prípustné nie je“,
- e) v uznesení z 10. novembra 2011 sp. zn. IV. ÚS 481/2011 konštatoval, že vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. znamená porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 261/06). To však, ako už ústavný súd spresnil (II. ÚS 148/09), neznamená, že by vždy zároveň platil aj opak“,
- f) uznesením zo 6. júna 2012 sp. zn. I. ÚS 275/2012 odmietol ako zjavne neopodstatnenú sťažnosť proti rozhodnutiu najvyššieho súdu z 19. januára 2012 sp. zn. 3 Cdo 89/2011 spočívajúcemu na názore, že nepreskúmateľnosť nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. V odôvodnení tohto uznesenia uviedol, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne, práve naopak, obsahuje dostatok presvedčivých dôvodov na svoj výrok,
- g) v uznesení z 3. apríla 2012 sp. zn. III. ÚS 148/2012, rozhodujúc o ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu najvyššieho súdu z 29. novembra 2011 sp. zn. 5 Cdo 206/2011, uviedol, že nielen v náleze sp. zn. IV. ÚS 481/2011, ale aj v následnej svojej rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 499/2011) tento názor (pozn.: vyjadrený v judikáte R 111/1998) najvyššieho súdu v plnej miere akceptoval a považoval ho za ústavne konformný,
- h) v uznesení z 19. apríla 2012 sp. zn. IV. ÚS 208/2012, ktoré sa týkalo uznesenia najvyššieho súdu z 27. mája 2010 sp. zn. 3 Cdo 67/2010 uviedol, že „právny názor, na ktorom je založené namietané uznesenie najvyššieho súdu, je z ústavného hľadiska

akceptovateľný, a v okolnostiach danej veci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, či práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (v tejto súvislosti vid' tiež uznesenie ústavného súdu z 22. marca 2012 sp. zn. IV. ÚS 161/2012).

Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že i keď sa ústavný súd v náleze 27. júla 2011 sp. zn. III. ÚS 198/2011 stotožnil „s tou judikatúrou najvyššieho súdu, že aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia treba považovať za vadu, ktorá zakladá prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (rozsudky najvyššieho súdu z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005 a z 30. septembra 2008 sp. zn. 4 Cdo 25/2007)“, v neskoršom uznesení z 3. apríla 2012 sp. zn. III. ÚS 148/2012 sa celkom jednoznačne priklonil k názoru, že nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia nemožno stotožňovať s procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.; v tomto (neskoršom) uznesení poukázal na to, že ústavný súd sa k otázke právnej kvalifikácie nepreskúmateľnosti a jej dôsledkov z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. (tak, ako bola podaná najvyšším súdom v uznesení z 22. septembra 2009 sp. zn. 3 Cdo 97/2010 považujúcim naďalej za opodstatnený záver vyjadrený v R 111/1998) vyjadril v náleze z 10. novembra 2011 sp. zn. IV. ÚS 481/2011 a nielen v tomto náleze, ale aj v následnej svojej rozhodovacej činnosti citovaný názor najvyššieho súdu v plnej miere akceptoval a považoval ho za ústavne konformný.

Naostatok je potrebné poukázať na to, že ústavný súd sa k danej problematike aktuálne vyjadril v uznesení z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012, v ktorom uviedol, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

Vec preskúmavajúci senát dovolacieho súdu k vyššie uvedenému poznamenáva, že ani v iných právnych veciach, v ktorých dovolací súd zotrval na aktuálnosti judikátu R 111/1998, nebolo zo strany ústavného súdu konštatované porušenie ústavných práv (vid' napríklad II. ÚS 110/2013, I. ÚS 35/2013, I. ÚS 33/2013, II. ÚS 66/2013).

Rozhodnutie najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997 bolo subjektom na to oprávneným zaradené na rokovanie osobitného orgánu najvyššieho súdu

s rozhodovacou právomocou (občianskoprávneho kolégia), osobitnou procedúrou upravenou všeobecne záväzným právnym predpisom bolo týmto orgánom prerokované a uznesením, ktoré prijala nadpolovičná väčšina členov občianskoprávneho kolégia, bol schválený návrh na jeho uverejnenie v zbierke – v zákonom stanovenom osobitnom médiu so špeciálnym zameraním a účelom; publikované bolo pod R 111/1998. Uvedeným postupom plnil najvyšší súd zákonom stanovenú povinnosť dbať o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (§ 16 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch). Táto povinnosť mu v súčasnosti vyplýva z ustanovenia § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. O publikovaní predmetného rozhodnutia bolo teda rozhodnuté v rámci zákonom upraveného mechanizmu zabezpečujúceho koherentnosť judikatúry (IV. ÚS 60/2010).

Osobitný proces, výsledkom ktorého bolo publikovanie rozhodnutia najvyššieho súdu v zbierke ako R 111/1998, priznáva tomuto rozhodnutiu osobitný význam. Výklad najvyššieho súdu, ktorý v ňom podal, nie je síce právne (de iure) záväzný, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Nemožno prehliadať podstatný rozdiel medzi rozhodnutím nepublikovaným v zbierke (ďalej len „nepublikované rozhodnutie“), a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v zbierke (ďalej len „publikované rozhodnutie“). Pokiaľ nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor členov senátu (resp. väčšiny členov senátu) najvyššieho súdu v individuálne ním prejednávanej veci, názor vyjadrený v publikovanom rozhodnutí je zároveň zovšeobecňujúcim názorom (relevantnej väčšiny) členov kolégia najvyššieho súdu, ktoré vždy tvorí viacero senátov. Názor vyjadrený v nepublikovanom rozhodnutí sa v tomto zmysle prípadne (ak vec prejednávajúci senát dospeje k záveru, že sú pre to splnené podmienky) môže odkloniť či odchyliť od názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí, tým ale ešte bez ďalšieho nedochádza k „prekonaniu“ názoru, na ktorom spočíva publikované rozhodnutie.

Senát dovolacieho súdu, ktorý preskúmava danú vec, sa nestotožňuje s názorom, že právne závery vyjadrené v rozhodnutí publikovanom v zbierke pod R 111/1998 sú „prekonané“.

O „prekonaní“ (relevantnom zavíšení procesu odklonenia sa od) názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí možno, podľa názoru vec prejednávajúceho senátu, hovoriť iba vtedy, ak je toto „prekonanie“ výsledkom v zákone predpísaného postupu najvyššieho súdu (§ 21 ods. 3 písm. a/ a b/ a § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Keďže právny názor najvyššieho súdu publikovaný pod R 111/1998 nebol dosiaľ vo vyššie uvedenom zmysle „prekonaný“, nebol ani v preskúmvanej veci daný dôvod pre jeho nezohľadnenie.

Z dôvodov uvedených vyššie dospel dovolací súd k záveru, že i keby prípadne bolo rozhodnutie odvolacieho súdu nedostatočne odôvodnené (dovolací súd sa nezaoberal otázkou, či napadnuté rozhodnutie je preskúmateľné), nemal by tento nedostatok za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

2. Žalobca sa v dovolaní dotkol aj otázky zloženia senátu odvolacieho súdu, ktorý danú vec rozhodol (§ 237 písm. g/ O.s.p.).

Podľa § 237 písm. g/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

O nesprávne obsadenie súdu v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. ide nielen vtedy, keď namiesto senátu zloženého zo zákonom stanoveného počtu sudcov rozhodne buď samosudca alebo senát v inom než predpísanom zložení, ale tiež vtedy, keď vec prejedná a rozhodne sudca, ktorý nie je zákonným sudcom (viď čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Zákonným sudcom je sudca, ktorý je právnymi predpismi (vrátane predpisov vnútornej povahy, ako napr. rozvrhom práce) určený tú – ktorú vec prejednať a rozhodnúť; ak má niektorú vec prejednať a rozhodnúť senát príslušného súdu, sú zákonnými sudcami všetci členovia toho senátu, ktorý je rozvrhom práce určený túto vec prejednať a rozhodnúť.

Zloženie senátov súdov, ktoré rozhodujú o opravných prostriedkoch, nie je nemenné a v nadväznosti na zmeny okolností na strane súdu (môže ísť napríklad o vytvorenie nových

senátov alebo zrušenie existujúcich senátov) alebo jeho sudcov (napríklad preloženie a dočasné pridelenie sudcov alebo ich práceneschopnosť) môže podliehať zmenám. So zreteľom na potrebu zabezpečenia riadnej činnosti rozvrhy práce súdov predpokladajú aj možnosť zmeny pridelenia určitej veci (napríklad v prípade nerovnomerného zaťaženia sudcov alebo senátov). Podstatné pri tom ale je, aby zmena bola uskutočnená v súlade so zákonom a rozvrhom práce.

Dovolací súd z rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2011 a 2012 zistil, že senát tohto súdu „14 Co“, ktorému bola vec pridelená elektronickou podateľňou, rozhoduje v zásade v zložení: JUDr. K. J. (predsedníčka senátu), JUDr. E. S. (aj ako predsedníčka senátu) a Mgr. B. B. (členka senátu), ako i že jeho zastupujúcim senátom je senát „6 Co“, pracujúci v zložení JUDr. M. M. (predseda senátu), JUDr. A. S. a JUDr. R. B. (členovia senátu). Ďalej bolo zistené, že členka senátu 14 Co Mgr. B. B., bola v čase prejednávania veci na odvolacom súde na pojednávaní 20. novembra 2012 v zahraničí a vo všetkých veciach prejednávaných na tomto pojednávaní zastupovali členovia zastupujúceho senátu 6 Co, a to JUDr. A. S. v 4 veciach prejednávaných v dopoludňajších hodinách a JUDr. M. M. v predmetnej veci prejednáwanej v popoludňajších hodinách (viď zoznam pojednávania z 20. novembra 2012). To znamená, že senát odvolacieho súdu predmetnú vec prejednal a rozhodol v zložení, ktoré zodpovedalo rozvrhu práce tohto súdu; rozhodoval teda súd „správne obsadený“. Neobstojí preto námietka dovolateľa o vade konania podľa § 237 písm. g/ O.s.p.

So zreteľom na argumentáciu žalobcu dovolací súd uvádza, že zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva povinnosť odvolacieho súdu informovať účastníka o tom, že došlo k zmene v zložení senátu. Je to dané medziiným aj tým, že niektoré zmeny v zložení senátov sú v praxi súdov vynútené okamžitou situáciou, takže poskytnutie informácie o takejto zmene pred vydaním rozsudku neraz ani neprichádza do úvahy.

3. Žalobca v dovolaní zastáva názor, že súdy nemali pre svoje rozhodnutia dostatok úplných a správnych skutkových podkladov. Najvyšší súd k tejto námietke uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011,

6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p.; ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, to ale samo o sebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (porovnaj napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

4. K námietke žalobcu, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže žalobca tento dovolací dôvod uplatnil v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

5. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd procesne neprípustné dovolanie žalobcu odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. mája 2014

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková